
Language Czech
Text

Druhová ochrana

Autoři: Pavel Benda, Petr Bauer, Vladislav Kopecký

Ochrana genofondu

I. Podpora starých a krajových odrůd ovocných dřevin na území CHKO Labská pískovce

Uplynulým stoletím padesátinami výrazně změny ve způsobu zemědělského hospodaření i vztahu lidováka k přírodnímu. Příčiny zcelovágnání pozemků byly zlikvidovány mnoha středovými stromy, intenzifikace v zemědělství významně rovnala neplatila obnovou ovocných dřevin ve volné krajině, a to zejména v místech původních zaniklých oblastech. V současnosti dochovaných výsadeb blížež významně ke svámu konci. Naštěstí v posledních letech začala Česká organizace nadějenců mapovat staré a místní odrůdy ovocných dřevin a postupně je navracet do krajiny. Mezi neaktivními patří i některé správy chráněných krajinných oblastí.

Jedná se o projekt Správy CHKO Labská pískovce na podporu místních genofondů, který je realizován spolu s Českou zahradnickou a zemědělskou školou A. E. Komenského v Děčíně - Libverdě, Ekologickým centrem Meluzína RC AB, s Mendelovou zemědělskou a lesnickou univerzitou v Brně a se Správou CHKO Česká pískovce středočeskou.

Cíle projektu:

- průzkum území, mapování a evidence starých a krajových odrůd
- zachovat tyto odrůdy v archivu sadu pro další generace
- vrátit tyto odrůdy do krajiny (např. ve formě alejí nebo rozptílené zeleně)

Správa Chráněných krajinných oblastí Labská pískovce započala v roce 1998 s mapováním starých odrůd v krajinné oblasti Labská pískovce, když bylo zjištěno, že v této oblasti je velký počet starých odrůd jabloní a třešní. Na území Labské pískovce jsou ovocné dřeviny zastoupeny nejvíce původní hranici s Českou republikou. Jedná se zejména o okolí Jílového, Veselého, Markartic, Srbského Kamenice, až po Českou Kamenice.

Mezi nejzájemnější nalezené odrůdy v území patří Bernská růže, Boskoopská, Blenheimská reneta, Croncelská, Gascoyneho žlutová, Harbertova reneta, Parmánská zimní, Panenská Česká, Punáková, Vilémovo. Dále je možno jmenovat Boskoopská, Červená, Kardinál Ádám, (Jílové), Broskvová letní, Watervlietská mramorovaná, Bismarckovo, Ontario, Zvonková, Londýnská, Oldenburkovo a Česká Kamenice.

Výsledky projektu:

Správa CHKO Labská © páskovce založila, že se spolupodílela na založení tří nových genofondových ploch v Doubicích, Kamenické © Stráni a v Děčíně Anenském Libverdě, kde budou tyto odrůdy archivovány. Dále pak zajistila dosadbu ovocných alejí podél komunikace Bynovec a Rážovský vodopád a v zadku podél polní cesty v Markvarticích. Celkem se podařilo namnožit a vysadit přes 300 stromků starých odrůd jabloní.

Pozornost je také věnována plánování druhům ovocných dřevin. Bylo nalezeno několik exemplářů plánových hrušní v okolí Kamenické © Stráni. Ty byly namnoženy a naroubovány na semenné podnožky v počtu několika desítek stromků a vysazeny do krajiny. Správa CHKO Labská © páskovce se pokouší rovněž množit plánování hrušní a třešně prostřednictvím výsevky.

II. Záchrana genofondu populace topolu černého (*Populus nigra*) v CHKO Labská © páskovce

Jako v polovině devadesátých let minulého století jsme se začali na Správě Chráněných krajinných oblastí Labská © páskovce zabývat myslenou na podporu a navrácení nařízením dřevin - topolu černého zpět do volné krajiny.

Topol černý je naše nejrychleji rostoucí dřevina dosahující výšky hodnějších než rozměrů. Topol černý ve výšce sta let má až 40 metrů a paty kmene průměr i výška až 1 metr a dosahuje výšky až 40 metrů. Není dlouhověkou dřevinou, dožívá se pouze 150 let. Topol černý roste bezprostředně u vodního toku na jítravkových náplavech, kde nemá konkurenční rostliny. Plně mu naopak vyhovují ekologické podmínky v podobě dostatku spodní vody.

Proč se topol černý stal naše nejohroženější dřevinou? Hlavními příčinami jeho výbytku jsou razantní zášlahy do půrozených toků na nichž velkými dřevěnými likvidace půrozených stanovišť a změny vodního režimu, zejména snížení hladiny podzemní vody. V sousedním Sasku došlo k takovému ohrožení populace černého, že v několika kilometrovém úseku od státní hranice s Německem je pouze jeden životaschopný strom.

Cílem projektu, který byl začal v roce 1998, je zachování a posílení podzemní populace topolu černého zejména na území CHKO Labská © páskovce, a dále pak v celém nivním území Labe mezi Ústím nad Labem a Bad Schandau v SRN. Populace topolu černého je zde velmi ohrožena vlivem výmizeny topolu mýtiny, která způsobila toku dřeviny. Nejvíce významný podíl na vymizení topolu má Ústecký kraj, který vyměnil velké množství stromů podél řeky Labe a nahradil je nepůvodním topolem kanadským. Na snížení hranice s Německem stavu se rovněž významně podílely i choroby, které velmi citelně oslabují zdravotní stav celé populace.

Správa CHKO Labská © páskovce oslovovala Výzkumný ústav zahradnictví v Prácheňských sázavách s podílem pomocí půjčovaných topolu černého v CHKO Labská © páskovce. V roce 1998 bylo provedeno terénní vybraného. Rok poté se uskutečnil odběr výtvorů s reprodukčními orgány, které byly použity pro křížení s odolnou žádoucí populacemi topolu černého z dřevu zlepšeného zdravotního stavu a odolnosti proti chorobám. Významný byl výsledek výsledného významu topol černý.

Pro jaro roku 2001 byly připraveny první jedinci k výsadbě pro lokality v Labském nivním území. Výsada proběhla pořádáním výsadek v dubnu a následně bylo provedeno kosení, které významně pomohlo komplikovaný kvůli výskytu invazních druhů (netýkavka žláznatá a křídlatka japonská). Celkem se ujalo cca 70 % jedinců. Ve výsadbě topolů jsme pokračovali i v následujících letech za účasti Státního zahradnického a zemědělského řemesla.

A.E. Komerse v DÄŒÄ›nÄ›-LibverdÄ›, a stÅ¡tnÄ›ho podniku PovodÄ› Labe, kterÄ½ se ujal nÄ›slednÄ© pÃ©Ä›.

Pro financovÄ›nÄ› tohoto projektu bylo vyuÅ¾ito prostÅ›edkÅ™ z programu PÄ©Ä›e o krajinu Ministerstva Å¾ivotnÄ›ho prostÅ›edkÅ™.

*III. PosÄ›lenÄ› populace a monitoring Å¾abnÄ›ku vzplÄ½vavÄ©ho (*Luronium natans*) na ÄºzemÄ› CHKO LabskÄ© pÃškovce*

Å½abnÄ›ek vzplÄ½vavÄ½ je znova objevenÄ½m druhem pro Ä›eskou flÄ›ru a v souÄ›asnÄ© dobÄ› zaÅ›azen v Ä›ervenÄ©m seznamu do kategorie C1 â„› kriticky ohroÅ¾enÄ½ druh. V pÅ›odnÄm prostÅ›edkÅ™ se nachází pouze v LabskÄ½ch pÃškovcích, kde mÄ› v souÄ›asnÄ© dobÄ› Ä›tyÅ›i lokality. DvÄ› jsou pÅ›vodnÄmi lokalitami vÄ½skyto tohoto druhu. JednÄ› se o KrÃ¡lovomlÃ½nskÄ½ rybnÄ›k a poÅ¾árnÄ› nÄ›drÅ¾í poblÄ¾í obce MaxiÄ›ky.

Po objevenÄ› do tÄ›coby v Ä›R vyhynulÄ©ho Å¾abnÄ›ku vzplÄ½vavÄ©ho na ÄºzemÄ› CHKO LabskÄ© pÃškovce, sprÄ›va kontaktovala AOPK Ä›R v Praze a BotanickÄ½ Äºstav AV Ä›R v TÅ›eboni a poÅ¾ádal tyto instituce o konzultaci k otÄ›zce vytvoÅ›ení malÄ½ch vodnÄch ploch, do kterÄ½ch by se Å¾abnÄ›ek pÅ›enesl. ZÄ›mÄ›r pÅ›enesenÄ› Å¾abnÄ›ku byl oslovenÄ½mi institucemi doporuÄ›en.

Pro posÄ›lenÄ› populace tohoto druhu bylo vytvoÅ›eno SprÄ›vou CHKO LabskÄ© pÃškovce nÄ›kolik tÅ›nÄ›. Do tÄ›chto tÅ›nÄ› bylo pÅ›eneseno v roce 2001 okolo 5 rostlinek Å¾abnÄ›ku, ale pouze ve dvou vodnÄch plochách se Å¾abnÄ›ek uchytil. V tÅ›e nad poÅ¾árnÄ› nÄ›drÅ¾í, pÅ›i kontrole v mÄ›saci Ä›ervnu roku 2002 Å¾abnÄ›ek vytvoÅ›il populaci Ä›tajÄ›cÄ› do 30 jedincÅ™. Koncem roku 2002 se dokonce rozrostl na ploÄ›je do 1 m² s vÄ›ce jak desÄ›tkou kvetoucích rostlin a celkovÄ½m poÄ›tem pÅ›es 100 jednotlivÄ½ch kusÅ› a vytvoÅ›il homogennÄ› hustÄ½ zÄ›poj. VytvoÅ›ila se zde velmi silnÄ› populace a bylo rozhodnuto, Å¾e od roku 2004 na nÄ› bude rovnÄ›Å¾ monitorovÄ›n poÄ›letní stav. V dalÅ›í novÄ› tÅ›e je pouze jen nÄ›kolik slabÅ›ich jedincÅ™ s omezenou vitalitou. Z praktickÄ½ch pozorování a zkušeností lze Ä›tací, Å¾e limitujÄ›cími podmínkami Ä›spÄ›láním vysazenÄ› se zdají bÄ½it kvalita vody a svÄ›telnost podmínky. Å½abnÄ›ek vykazuje velmi kvalitnÄ› pramenitou vodu s nÄ›zkÄ½m obsahem minerálů i tekutin; jde tedy o oligotrofnÄ› prostÅ›edkÅ™ a nÄ›roky na svÄ›tlo jsou také velmi vysokÄ©. V novÄ› vybudovanÄ½ch tÅ›nÄch se Å¾abnÄ›ek uchytil pouze v tÄ›c, kterÄ› je plnÄ› oslunÄ›na a pÅ›amÄ© svÄ›telností paprsky dopadají tÄ›cmářskou celÄ½ den na vodnÄ› hladinu. Hloubka tÅ›nÄ› se pohybuje okolo 0,5 až 1 metru a rozmezí jsou v prÄ›mářském mezi 20 aÅ¾ 30 m².

V rÄ›mci monitoringu jsou provádzeny pravidelnÄ© (jednoroká) analýzy chemismu vody (viz tabulková Ä›st) v autorizovaném laboratoři státního podniku Povodí Labe, laboratoře DÄ›čík (Ä›IA Ä. 1264.2), Málkovice, DÄ›čík, tyto výsledky jsou publikovány v tištěném podobě a jsou rovnako uloženy v archivu laboratoře. Sledovanými ukazateli jsou: pH, vodivost, Ca+Mg, SO₄, Cl, N-NH₄, N-NO₃, P celk., Na, K, Ca a Mg. Nejvýznamnější výkyvy jsou zaznamenány u Královomlanského rybníka, kde kolásy pH výše jak o jeden stupň (1,16) oproti rozboru z roku 2003 (bázezen). U ostatních ukazatelů a lokalit nebylo zaznamenáno výraznéjší kolásy.

Pro sledování velikosti populace byly zvoleny dvě metody:

Požární nádrží je fotografována od roku 2002 a nově třetíka od roku 2003. Velikost populace a pokryvnost na vodní hladině bude vyhodnocována fotometrickými metodami.

U Královomlanského rybníka musela být zvolena odlišná metoda. V roce 2004 byla na dno

rybníka bylo uměstěno závěrky a asi pár metru pod hladinou byly ukotveny břehy vymezující porosty abního koku.

Prozatím se nepodařilo zjistit původnímu než společenstvu půjeneseným abnímu koku na následující lokality. V dalších letech plánujeme opakovat pokus s vysazeným abním koku do obnovených nádrží a bude však otázka s jakou hustotou a rozmístěním.

IV. Ochrana genofondu lučních druhů a rostlinných společenstev

Louky a pastviny jsou vlastními druhotnými vzniklými společenstvy, která z velkého dílu vytvořily svou vlastnost životového cyklu. Luční společenstva jsou proto závislé na lidské dodatkové energii v podobě sezení a pastvby skotem, ovce mývaly kozami.

Společenstva tzv. květnatých nebo druhové bohatých luk se vyznačují výškovým druhovým bohatstvím nejen rostlinných druhů, ale i z bezobratlých, zejména hmyzu. Louky a pastviny tvoří v krajinném volném prostoru stály nedělnou součást kulturní krajiny.

Velmi negativně ovlivnila květnatost louky intenzifikace zemědělské výroby v minulých desetiletích, která způsobila zánik mnoha květnatých a druhové bohatých luk a pastvin a byly vytvořeny monokultury jediné plodiny nebo luční porosty s několika mývaly druhy trav.

Management a životního prostředí o lučních porostech si klade za cíl záchranu a zachování, jak jednotlivých lučních druhů, tak celých společenstev rostlinných, ale především zájemu ochrany je i v řešení zájistupců hmyzu, existenciální závislosti na vybraných rostlinách.

Aktivní ochrana druhové bohatých lučních mokradních luk spočívá v životním prostředí o náležitosti, tzn. pravidelné působnosti kosení a odstranění výtrusů posečeného biomasy nebo žeru pastva a následného kosení nedopasků. Na zanedbaných lučních porostech je prováděno odstranění výtrusů a letových dřevin a obnova vodního režimu.

Administrativní ochrana spočívá ve vyhlašování chráněných území (přírodní rezervace a památky) působnosti kosení a odstranění plochy malopložného rozsahu). Na proces vyhlášení navazuje životní prostředí, které je zakotvena ve zpracovaném plánu působnosti pro zvláště chráněná území.

V souladu s dobrovolnou CHKO Labská působovací zónou kosení na zhruba 20-hektarech těchto cenných luk.

Přehled významných lučních druhů na kterém je zaměřena působnost:
ostřice chabá (Carex flacca), ostřice plstnatá (Carex tomentosa), oceněn ještěrka (Colchicum autumnale), bukvice luka (Betonica officinalis), hadí mord názký (Scorzonera humilis), oman vrbovitý (Inula salicina), vřetěnka obecná (Polygala vulgaris), žertík luční (Succisa pratensis), pryskyřník hřebenatý (Ranunculus bulbosus), prstnatka měsíční (Dactylorhiza majalis), tučebník obecný (Filipendula vulgaris), zvončík černý (Phyteuma nigrum), pcháček ledňák (Cirsium canum), prha arnika (Arnica montana), koprník ledňák (Meum athamanticum) a další luční druhy.

V. Zhodnocení souladu s populací jedinců tisu červeného (Taxus baccata) a možností jeho reintrodukce na původní místa výskytu nebo jiná vhodná stanoviště na území CHKO Labská působovce

Projekt zaměřený na tis červený by mohl zhodnotit možnost obnovy populace v CHKO Labská působovce a blízkém okolí měst Děčína a Jílového u Děčína. Z realizací

projektu zaříala Ing. I. Roubáková; v rámci své doktorandské práce a je prozatím na počátku rozborových prací, které mají v první řadě potvrdit výskyt tisu v zájmovém území z raných historických pramenů.

Ve další fázi bude nutné zmapovat jednotlivce a populace na lokalitách v Březinách a v Javorovém u Děčína. Práce se zaměří zejména na:

- změření taxálních Arealů dle evin
- zjištění zastoupení pohlaví
- zhotovení fytoekologických snímků, párapadná sběr herbariůvých položek
- provedení pádných sond a odebrání pádných vzorků na rozbory
- odber pupenů z tisu pro stanovení původu a hodnosti jednotlivců a populace

Po sběru dat a informací z historických pramenů a terénních újetů budou provedena následujících okruhů:

- vyhledání vhodných míst pro obnovu a rekonstrukci populace tisu
- ověření kvality vhodných lokalit v terénu a jejich průzkum
- vypracování závěrečného zprávy a následujících doporučení

Jednotlivé kroky vedoucí k první výsadbě tisu do volného prostředí budou jištěny velmi složitě, ale páří podpoře, dobré výhody a výtrvalosti lze v dohledné době dosáhnout horizontu realizovat první výsadby tisu v Čechách na území.

VI. Úspěšnost reintrodukce sokola stříhavého (*Falco peregrinus*)

Oblast Česko má mezi Labskými pásy skalkami (České saského) patřila od pradávna k nejvíce známým hnízdištěm tohoto dravce v Evropě. První zmínka o sokolovi stříhavému z české Labskými pásy (českého skalky) pochází od Národního muzea (1864). CREUTZ (1935) ho uvádí pro zdejší oblast jako charakteristického skalního hnízdiště. Podle LOOSE (1915) hnízdilo v oblasti okolo 10 páří. MICHEL (1929) potvrzuje výsledky závěru hnízdiště udávaných Loosem. FÄRSTER (1938) udává hnízdění 5 páří. BARTA (1961) informuje, že v roce 1960 hnízdil u Dolního Álebu. VALENTA (1967) uvádí hnízdiště v Tiských státních, v polích Bynov, Dolní Áleb, Čertova Voda, v okolí Hrájenska a Mezního. Hnízdění v Kyjovském Ádolí na Orlích výškách v roce 1947 prokázal Heinrich.

VONDRAČEK (1976) zaznamenal výdaje Holešovská a Varce o hnízdění u Děčína v letech 1949 - 1950 a u Labského Strážná do roku 1966. V dalších letech zde podle sdělení lesníků byly pozorovány pouze nehnízdící ptáci. DVOŘÁK (1977) prokázal hnízdění v roce 1948 v Tiských státních a potvrzení hnízdění v roce 1951 na Děčínském Sněžníku, které v roce 1964 zaniklo. Ještě v sedmdesátých letech byla pravidelně obsazena lokality hnízdiště. Poslední hnízdění na jednotlivých lokalitách jsou známa z let 1950 Děčín, 1953 Bynovec, Zadní Doubice, 1960 Bělčice, Sněžník, 1963 Jetřichovice, 1965 Vysoká Lápa, 1966 Labská Stráž, 1970 Hrájensko (VONDRAČEK 1976). V sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století docházelo v celém střední Evropě k prudkému poklesu stavů, které skončily jeho výmizením. Především bylo hned několik lokalit rušeno na hnízdištěch, odstěleni, vybáreni a mizeli a zejména problémy s reprodukcí, které byly vyvolány masovým používáním pesticidů v zemědělství. Ty se v této době především hromadily a pokud nezpůsobily páření jejich smrt, tak zapříčinily jejich neplodnost. Aži snášení defektních vajíček (např. s velmi tenkou skořápkou, kterou samice páří vysezováním rozmanitých kala).

Následně se podařilo zvládnout chov tohoto druhu v zajetí a také vypracovat efektivní metodiku jeho vypouštění do volného prostředí. Tak se v raném září zeměpisné Evropy začalo opět s jeho vypouštěním (reintrodukcí) zpět na vhodné hnízdiště. Pro následující obdobu byl klasifikován

program znovunavrženého tohoto druhu do oblasti sousedněho Německého parku Saského Švýcarska (Nationalpark Sächsische Schweiz), při kterém se samozřejmě počítalo s tím, že se ptáci vrátí i na území Českého Švýcarska. V letech 1989 - 96 do bylo vypuštěno celkem 77 ptáků. První významnými znaky osídlení Českého Švýcarska byly v roce 1994, kdy pravděpodobně vyhnázdil 1 páru na Kamenický Šenov (Jagoš, Horal, Hort). Od roku 1996, kdy bylo prokázáno hnízdění na dvou místech, každoročně opět hnízdil. V tomto roce byla také do hnízda sokola podložena dvě uměle odchované mláďata, která byla pakrem pářijata. V roce 2004 hnízdilo celkem 9 páru a v roce 2005 bylo zjádřeno celkem 8 teritoriálných páří.

V současnosti jsou sokoli státhovaví hnízdem v Českém Švýcarsku nejsilnějšími populacemi tohoto druhu ve státedně Evropy (v současnosti dobře pro Českou i německou Českou původem cca 20 páru). Dáky klesání hnízdnám Českého Švýcarska opouštěnému na území a párizení osidluje další oblasti.

Literatura:

BÄRTA Z. 1961: K výzvu velkému (BUBO BUBO) na DÄÄTÄnsku. Ochrana pÅÄrody 16, Praha: 56-57.

CREUTZ G. 1935: Die Felsbrüter des Elbsandsteingebirges. Sonderdruck aus Beiträge zur Fortpflanzungsbiologie der Vögel. Jahrgang 11, Nr. 6: 197-209.

DVOŘÁK V. 1977: Ochrana dravců a myslivost na okrese DÄÄTÄnském hnízdném Českém Švýcarsku. DÄÄTÄnské vlastivédné zprávy 1. DÄÄTÄnské: 27-30.

FÄRSTER H. 1938: Aus der Tierwelt der Sächsisch - Böhmisches Schieiz. Beitrag zu einem Heimatbuch der Sächsischen Schweiz. Wilhelm Polkmann Dresden.

LOOS K. 1915: Der Wanderfalke in Böhmen. Österreichische Monatschrift für den naturwissenschaftlichen Unterricht 11, Tempsky Wien: 4-6, 54-57, 136-140, 182-186, 227-234, 283-286, 321-324.

MICHEL J. 1925: Tiere der Heimat. DÄÄTÄnské.

NÄHLÄK F. 1864: Právodce po Českém Švýcarsku, jež je v sousedství Saska. Julius Reinhold Český Kamenice.

VALENTA B. 1967b: Sokol státhovavý na DÄÄTÄnsku. DÄÄTÄnské vlastivédné zprávy, 1. číslo, DÄÄTÄnské: 6-8.

VONDRAČEK J. 1976c: Sokolovití dravci v Severočeském kraji. (I. práce skupiny pro výzkum dravců a sov). Sbor. Severočeské muzea, Ser. Natur. 8, Liberec: 67-78.

VII. Reintrodukce lososa obecného (*Salmo salar*) do Českého Švýcarska

Je zážámový jak hluboce a zájemně i neznačitelně je v nařízenosti zákonem mylně názor na hojnou lososost v dřívějším období, které bylo ovlivněno řídající Frixe (1859), že za lososy Karla IV. byl losos ve Vltavě a v Labi tak obecnou rybou, že sobě služebně lid v Praze a v Litoměřicích pálili vstoupení do služby vymívali, že mu nesměl být dán k obdu losos za třídení věce než dvakrát. Zde se však, že se jednalo o udělosti naprostě výjimečné, ale v tradiční pletivové výrobce a zevěobecňované, jak ukázal Teplář (1937), které doslovně napsal, že vývoj Čech byl losos povážen pochoutkou velkého páně, ovšem i poddaného Člověka pálí a pokradmo. Dnes už není nicméně. Osud Českého lososa se díky znečištění vod a zejména díky budování různých migračních barier, zpečetil krátce po druhé světové válce.

Nářízenství se v devadesáti letech začala výrazně zlepšovat kvalita vody nejen u nás, ale i v dalších státech Evropy. Byl zahájen program Český Losos 2000, které si vytáhl za cíl návrat tohoto druhu do vybraných vodních toků v Evropě (zejména v EU). U nás se na financování této akce podílí Český rybářský svaz a zejména Ministerstvo životního prostředí

ŽR. Tak bylo možno začít znovu s obnovou v nám zaniklé populace lososů i v České republice. Vybrána byla tří i povodí. V povodí Kamenice to je Velká Bělá, vlastná řeka Kamenice v Národním parku Českého vodopádu a vodopádů pravostranného potoka Chábská Kamenice, v povodí Ohře Libocký potok a v povodí Ploučnice Ještědský potok. Do této části povodí bylo systematicky od roku 1998 vypouštěno, do každého vodního toku každoročně řeku v počtu desítek kusů, pláněk lososa (vždy v roce 1998) do vodního toku krátce po vykulení z jíkry), což je období, kdy si začíná ukládat do svého památky chuť řeky vody, voda je potoka Českého vodopádu a vodopádů. Před touto částí na nich lososů je ve všechnu v České Lagan, kde dosud existuje silná divoká populace této části ryb. Tam je zájist dospělých lososů pravidelně odchytávána a umístěna do výtržnosti. Po vypuštění nového domova zde mladí lososi, nazvaní vaníček, v tří letech fází vždy stridly, žádat o vodu a pak ihned do moře, kde žijí stále v dva roky a kdy také dospívají. Poté se tříhnou zpět do vodopádu a živí se chápou potoků a řek. Po velmi namáhavém tahu a mnohdy po eternálních poraněních zpět sobě v obrovském počtu mohou opět zastavit následujícího (nebo i několika dalších) tahu zpět do svého Českého.

Je skutečně opět cesta z moře k nám již bezproblémová? Co se třízáře záseku Labe od moře k našim státním hranicím, respektive ke Státnímu rybářství původem v německém Geesthachtu, nedaleko řeky Labe do Severního moře, do kterého opět k otevřeným pradivným migračním cestám. Situace u nás je vžak velmi komplikovaná. Naše vodní toky jsou zamořeny obrovským množstvím vodních dimenzí, bohužel vždy v nich je pro ty ryby neprůchodná. Budování rybářského původu je vždy velmi nákladné, technicky složitá a také náročná a administrativně hlediska. Jako příklad mohu uvést v současném době již hotové dva rybářské původy na České Kamenici v Národním parku Českého vodopádu a vodopádů. Zde jsou dva jezky vybudované koncem 19. století, které mají za úkol vzdouvat vodu za řekou provozu turistické atrakce zde působící na lodičkách. Ty stály několik milionů korun a jejich konstrukce a stavění byly dány extrémně podmáčkám mimořádně náročné a pravděpodobně nemají v životě analogii.

Poslední říjnový den roku 2002 došlo tedy k dlouhé očekávané a mimořádné významné události nejen pro rybářství, ale i vědecky, kterému není naše původní řeka a osud ryb v našich vodách lhůtější. Za velkou zájmu mědičky byly po výuce nežádoucí padělati letech odloveni v České Kamenici na řece Kamenici na řece Kamenici v Národním parku Českého vodopádu první dospělí lososi obecní. Přesně tomu průzkumy provádění na dolním toku Kamenice a Ploučnice o tříden dálky, při kterém byly zjištěny dva lososi v České Kamenici (nepodařilo se je vžak odlovit). Odloveni byly celkem tři samci a jedna samice. Po změně výrobu zařízení byly puštěny zpět do Kamenice. V nich byly staré tři lety, což znamená, že pocházely z vodopádu z vypouštění v roce 1999. Při dalším a posledním odlovu 8.11. byl odloven další losos a ještě jeden byl pozorován. Na konci měsíce listopadu bylo pozorováno dalších 5 lososů. Tento nesporný říjnový den je vžak dán řekám mezi stupňem celkového projektu. Počet zjištěných ryb v Kamenici byl spolehlivý. Množství lososů vysazovaných v posledních letech by mohlo zabezpečit každoroční návrat několika stovek dospělých ryb. Zcela zásadním krokem bude říjnový období nezbytné umělá vysazování za řekou vytvořená stabilizovaná řeky vodopádu.

Přehled vypouštěního množství vodopádu (povodí České Kamenice):
1998 10 000
1999 20 000

2000 â |â |â |. 71 600
2001 â |â |â |. 80 000
2002 â |â |â |. 88 300
2003 â |â |â |. 88 500
2004 â |â |â |. 98 500
2005 â |â |â |. 126 000

Â

LITERATURA:

Tepl  F., 1937: P sp vky k dějinám  esk ho rybn k stv . Publ. Min. zeměděl.  . 96, Praha, 243 pp.

Frič A., 1859:  esk  ryby.  iva, Praha, pp. 36-49, 108-118, 178-191, 224-241, jako zvl ;tn  otisk, 56 pp.

Baruš V. & Oliva O., 1995: Fauna  R a SR. Mihulovci, Petromyzontes a ryby, Osteichthyes. Vol. 1. Academia/Praha. 414 â  437 pp.

- 406 zobrazen 

Source URL: <https://www.npcs.cz/druhova-ochrana>